

BERETNING
OM
LADE HEDNINGEMISJONS
VIRKSOMHET I 100 ÅR

VED
LÆRER P. HUSBY

SVORKMO PRENTEVERK - SVORKMO - 1949

Ute.

Slutten av det 18de og begynnelsen av det 19de århundrede var en tidsperiode som satte djupe merker etter seg. I menneskenes syn på evangelisk misjonsvirksomhet lager den ikke mindre enn et tidevende, epoke.

Politisk var verden på den tid full av kriger og opprør, ja i en hel menneskealder var verden i en tilstand av omveltning. I kirken rådde død rasjonalisme. «Gud, dyd og udødelighet» var emnet for prestens preken, og korsets evangelium hadde tapt sin kraft.

Men nettopp i denne evangeliets mørketid hadde Gud, han som styrer folkelagnaden som vannbekker, sine vitner ferdige til på hans bud å gå ut for å vekke liv av døde.

I 1789 gikk franske borgere til storm på bastillen i Paris. Det var innledningen til en rekke kriger som kostet Europa strømme av dyrebart menneskeblod.

Men 7 år etter gikk en ung nordmann på sin fars jorder og spadde i norsk åkermold, mens han sang: «Styrk mig rett kraftig i sjelen derinne — —». Da ble Hans Nielsen Hauge av Gud vigd til sin källsgjerning: Å vekke det norske folket til levende, ansvarsbevist kristenliv.

I England var stillingen den samme som i Norge. I London forteller en anset jurist i slutten av 1790-årene at han «gikk fra kirke til kirke men ikke hørte en eneste præken, hvori der var mere kristendom enn i Ciseros skrifter, så det var umulig å avgjøre om prædikanten var tilhenger av Konfusius, Muhammed eller Kristus». (H. Ussing: Evangeliets Seiersgang). Men nettopp i de dager stod han fram som ble banebryteren for evangelisk misjonsvekkelse i kristenheten og selv misjonær, Dr. William Carey. I et møte av prester vågde Carey seg til å framsette som forhandlings-emne dette spørsmålet: Er ikke Herrens befaling til apost-

lene om å lære alle folkeslag bindende for alle folk til alle tider? Forslaget ble møtt med følgende kontante svar fra møtets leder: «Sett Dem ned, unge mann; Deresom Herren ønsker å omvende hedningene, kan han gjøre det uten Deres og min hjelp». Og en av Careys egne venner sa: «Ja, hvis Gud vilde sette vinduer på himmelen, kunde det skje».

Men det var nettopp det Gud vilde. Han hadde kalt sin utsending, og ved William Careys banebrytende virksomhet som misjonær, filantrop, språkmann og universitetslærer i Calkutta ble det etterhånden klart for store deler av kristenheten at vinduet ut mot hedningenes nød blant de fargete folkeslag var satt der så tydelig at alle som vilde, måtte se det. Overlegen i åndelig utrustning, stor som misjonær, som språkmann, som kristelig personlighet, men liten i egen vurdering av sitt livsverk. Til en venn som roste ham for det han hadde fått utrette for India under sitt 30-årige virke der, sa han: «Tal ikke om William Carey, men tal om Careys Frelser».

Så gikk det slag i slag. Englands største misjonsselskap (CMS) ble stiftet i 1799. Berlinermisjonen i 1824. Dansk misjonsselskap i 1821. Det norske Misjonsselskap i 1842, finsk misjonsselskap i 1859 og Svenska Fosterlandsstiftelsen i 1861. Foruten disse en masse andre større og mindre selskaper som kom til før og etter dette tidsrommet og som sendte sine vitner til hedningland.

Ingensteds merker en Vår Herre Jesu Kristi fotefar gjennom verden så levende og tydelig som i misjonshistorien. Undrende og med takk til Gud ser vi mennesker fylt av Guds Ånd stille seg villig fram til tjeneste og går gjennom nederlag til seier, alltid til seier, og vi sier i undring: «Av Herren er dette gjort. Og det er underlig for våre øyne». Gud alene æren.

Heime.

Misjonsinteressens hellige strøm, som etterhvert begynte å rinne ganske friskt i by og på land her heime, hadde sitt

utspring fra 2 kanaler: Haugianismen og Brødrevennene. Men dertil må nevnes en enkelt mann utgått fra teologenes krets: Hans Paludan Smith Schreuder. (1817—1881). Hans skrift «Nogle Ord til den norske Kirke» som kom ut i stiftelsesåret for Det norske Misjonsselskap, vakte stor oppmerksomhet, og da han bød seg til å gå som misjonær til Zululand, ble han likesom et samlingsmerke for den våknende misjonsbevegelse i Norge. Det var noe av den norske granitten i hans natur, en høvdingeskikkelse, evnerik, viljesterk, troesvarm, men høykirkelig og noe vanskelig å samarbeide med. På grunn av uoverensstemmelse med styret i misjonsselskapet gikk han ut av selskapets tjeneste og fortsatte arbeidet i Zulu, støttet av en dertil nedsatt komite.

Da misjonsbispnen Schrøeder døde i 1881, skrev Norsk Misjonstidende følgende vakre minneord: «I ham er en Helt inden Israel falden. I sin Tid vakte han hos vort Folk det slumrende Missionssind. Han gik i Spidsen, banede Vei, trådte frem og påmindede de kristne om Menighedens Kongeret og Pligt til at lade Lyset skinne i Mørket, at fortsatte Herrens Frelsesværk på Jorden ved de os forlenede Nådemidler.

Men han formanede ikke blot det kristne Folk herom. Han gav sig selv som Offer, eller rettere: han agtede sig selv for benådet og kaldet til at være Evangeliets Sendebud blandt Hedningene. Schrøeders Navn er derfor uløselig forbundet med den norske Mission, og sålenge Menigheden agter og elsker Herrens Værk, sålenge den med Lydighed og Hengivelse efterkommer Herrens «siste Vilje»: «Går ud i al Verden og prædiker Evangelium for al Skabningen» — så lenge vil den også hædre sin banebrydende Missionærs Minde ved at takke Herren for de Gaver han gav os gennem denne Mand og følge Schrøeders Exempel på trofast udholdenhet og Kjærlighed til Hedningesjæles Frelse».

Støtet til dannelsen av Det norske Misjonsselskap kom dog ikke fra teologenes krets men fra haugianismens fremste mann på den tiden, «lekmannsbispen» i Stavanger, John Haugvaldstad. (1770—1850). Han reiste i 1841, sammen

med et par andre nordmenn, til Hamburg for å rådføre seg med erfarne misjonsvenner i det nordtyske selskap. Og da han kom heim stillet han seg i spissen for samlingsarbeidet. En komite ble nedsatt for å utarbeide statutter, og der ble besluttet å sammenkalle et konstituerende møte i Stavanger. Det norske Misjonsselskap ble en virkelighet ved møtet i Stavanger 8. og 9. august 1842.

Haugvaldstads lange, begivenhetsrike liv kan ikke nærmere omtales her. Bare dette: — Hans siste gang her på jorden var, karakteristisk nok, til Jødemisjonens kasserer for å overbringe fra ham selv 140 Spd. — 560 kr.

Da han var kommen tilbake fra denne og hadde nådd sin stuedør, falt han besvimt om. Han ble båret inn og utåndede med de ord: «Nu Gud skje lov». Det var nyttårsaften 1850. Og H. G. Heggveit som gir denne opplysningen, føyer til: «Sandelig en skjøn avslutning på et langt liv, på tro og gode gjerninger». Sin betydelige formue delte han mellom Josefinestiftelsen i Stavanger og Det norske Misjonsselskap.

Strinda, Trondheim, Trøndelag.

Ikke så liten misjonsvirksomhet ble øvd allerede før Det norske Misjonsselskap sto fram som selvstendig organisasjon. For nå i det følgende å holde oss til vårt eget område er det verdt å merke seg at biskop Bugge, bisp i Trondhjems stift fra 1803 til 1849, begynte allerede så tidlig som i 1821 å gi ut «Efterretninger om Evangeliets Fremgang i alle Jordens Deler». Av mangel på tilslutning måtte bladet gå inn i løpet av 2 år, men utvilsomt har dette tiltaket vært med og styrket misjonsinteressen i Trøndelag i ikke liten grad.

Nevnes må også forstanderen for den hernhutiske menigheten i Oslo, Nils Johannes Holm, for den innsats han gjorde ved utgivelsen av «Norsk Misjonsblad» fra 1827. Et vakkert minne har Holm satt seg som forfatter av salmen «Hvor salig er den lille flokk», (L. 59) en kjent og kjær menighetssang.

Om samarbeidet mellom misjonsvennene i Trondhjem og brødremenighetens folk omkring 1836, da Trondhjems Mi-

sjonsforening ble stiftet, se: O. L. Gjønnes: «Misjonsliv i Trondhjem og Trøndelag».

Flere av brødrene i Trondhjem tok aktivt del i misjonsarbeidet. Til denne kretsen hørte Hans Martin Sand. Han drog som misjonær ut til den nederlandske kolonien Surinam i Vestindia. Han synes å ha vært trønder. Han er i alle fall døpt i Bakke kirke 21. febr. 1808.

Trondhjems Misjonsforening begynte som før sagt sitt arbeide i 1836, men det var først i 1843 at foreningen ble statutmessig organisert. Flere kjente menn fra Strinda sto fra først av i Trondhjems Misjonsforening, og da foreningen ble organisert i 1843, kom gårdbr. Iversen, Moholt, og gårdbr. O. Soelberg, Rotvold, med i styret. Det er verdt å merke seg at stortingsmann Mikkel Grendahl, som var medlem av Trondhjems M., døde i 1849.

Det er ganske naturlig at Strinda, som lik en hestesko innringer byen på landsiden og er klemt tett inn til den, må komme i nær forbindelse med byens ånds- og kulturliv. Byens historie er på mange måter også Strindas. Det gjelder også arbeidet for misjonen. Nå er Trondhjems misjonsforenings historie i hundrede år interessant og grundig behandlet i O. L. Gjønnes bok: «Misjonsliv i Trondhjem og Trøndelag». Noe nytt utover hva denne boken behandler er det vanskelig å gi. Derfor vil jeg henvise til den og samtidig anbefale boken, fordi den gir et interessant og levende bilde av kristenlivet på Strinda og i Trondhjem for omlag hundrede år siden.

Hlade (Strindens) Misjonsforening.

Foreningens første protokoll forteller at Lade Misjonsforening fikk sin start ved et møte på Moholt gård. En kunde nesten vente det, for eieren av Moholt, Iver Iversen, var haugianernes mest framskutte mann på Strinda på denne tiden.

Følgende er utskrift av protokollen:

År 1849 den 25. februar vare efter Indbydelse af Herr I. Iversen en Del Personer forsamlede på Gården Moholt for at stifte en Missionsforening for Hlade Sogn. En fornøden

Forening bleve da grunlagt, hvorefter valg foretoges på Medlemmer af Bestyrelsen med sådant Udfald: Iver Iversen med 27 Stemmer, Pastor Carlsen med 27 St., C. Grendahl 26, Mathiesen med 20 og E. Steendahl med 17 Stemmer. Suppleanter bleve O. Soelberg og John Granås. Ved det foretagne valg på Formand og Secretaire blev pastor Carlsen Formand, Iversen Viseformand og Mathiesen Secretaire. Vedtagelse af de for Foreningen nødvendige Love udstår til et andet Møde. Efter et kort Foredrag af Formanden samt efterat det var vedtaget at næste Møde afholdes førstkomende Søndag på nedre Ranum skiltes man.

N. Carlsen. C. Grendahl. E. Steendahl.
I. Iversen. Mathiesen.

I møte i mai 1850 ble foreslått at «Strindens prestegjeld for Fremtiden skulde udgjøre en Missionsforening med så mange Underafdelinger som skulde ønskes». En komite ble nedsatt for at utarbeide lovregler for foreningen. Disse skulde forelegges generalforsamlingen til vedtakelse. Lovreglene, som ble vedtatt i møte i Malvik 6. januar 1851, lyder slik:

1.

Foreningen, hvis Formål er at virke til Kristendommens Udbredelse blandt Hedningene samt til Vekkelse af kristelig Liv i Menigheden, består af så mange Underafdelinger som Missionens medlemmer selv måtte ønske. Medlem af Foreningen er hver der lader sig indtegne i den Afdeling som han selv måtte ønske at henhøre til.

2.

Afdelingen holder Møde slig de selv måtte bestemme. Dog skulle de om mulig holdes første Søndag i hver Måned. Møderne holdes skiftevis på Gårdene i Afdelingsdistriktet.

3.

En gang om Aaret afholdes efter Bestyrelsens nærmere Bestemmelse i Løbet af Mai eller Juni Måned Generalforsamling for hele Foreningen. I denne skulle der sammen med Regnskabet Afleggelse oplæses en Beretning om Fore-

ningens Virksomhed i det forløbne År, ligesom alt Foreningen vedkommende da foretages.

4.

Så ofte Foreningen måtte bestemme sig til at afsende Deputerede til Det norske Missionsselskabs Generalforsamling eller Den trondhjemske Bestyrelse kræver det, kan Generalforsamlingen til den Deputeredes Reise bevilge et Bidrag af den fælles Kasse. Valget på denne Deputerede foregår på Generalforsamlingen.

5.

De forskjellige Underafdelingers Kasserere afgiver de i Møderne indsamlede Pengebidrag til Foreningens Formand. Disse Bidrag bliver derpå af Formanden een Gang Årlig at indsende til Kredsens Kasserer.

6.

Foreningen slutter sig til den trondhjemske Kreds, til hvis Bestyrelse derfor også ved hvert Års Slutning Indberetning indsendes efterat de fornødne Oplysninger er ham meddelte af Afdelingsformannen.

7.

Generalforsamlingens såvelsom Bestyrelsens Beslutninger tillige med Formandens Indberetning indføres i en for denne forhåndenværende Protokol.

I 1850 er gjort vedtak om at foreningen skal hete Strindens Misjonsforening og utgjøre følgende underavdelinger:

Lade underavdeling. Malvik. Mostadmarken. Hommelvik og Bratsberg underavdeling.

Organisasjonsmessig var underavdelingene knyttet nær sammen med fellesforeningen bl. a. ved bestemmelsen om at lederne i underavdelingene sammen med den valgte formann skulde utgjøre styret i fellesforeningen.

Årsmøtene ble som regel holdt i forbindelse med kirketjeneste vekselvis i underavdelingene. En merker seg at årsmøtene i ikke liten grad var preget av høytid og ekstra tilstelning, idet 2 prester som regel gjorde tjeneste i kirken. Der var tale i kordøren og preken ved en av menighetens

prester eller en av naboprestegjeldets prester. Etter gudstjenesten holdtes som regel årsmøtet på en gård i nærheten av kirken.

På årsmøtet i 1852 er gjort vedtak om et par lovendringer som tar sikte på å gjøre underavdelingene til mere selvstendige foreninger med hver sin formann og kasserer.

Tid etter annen gikk de forskjellige foreninger ut av fellesforeningen og arbeidet på egen hånd, men enda så sent som i 1858 sees bidrag å være sendt fellesforeningens formann fra Lade, Malvik, Mostadmarken, Hommelvik og Bratsberg.

Som prøve på hva der i de dage kunde ytes av pengebidrag til misjonen meddeles at i 1852 kom følgende midler inn: Lade 33 Spd., Malvik 5 Spd., Hummelvig 6 Spd. og 2 Ort, Mostadmarken 5 Spd., 1 Ort og 6 Skl., Bratsberg 2 Spd. og 3 Skl. Tilsammen i året 53 Spd. 81 Skl. I de første 28 år skulde bidragene bli omlag 1400 Spd. = 5600 Kr.

I de siste 70 år (1877—1947) er innkommet 21 000 kr. eller 300 kr. i gjennemsnitt pr. år.

Ymse vedtak.

På årsmøtet i 1853 sees gbr. Iversen å ha kommet med henstilling om at der til kirkebønnen burde knyttes en serlig bønn for hedningenes frelse. Henstillingen besluttedes forelagt kretsstyrelsen. Forslaget ble vedtatt på kretsforsamlingen i Trondhjem samme år.

Misjonsskolen var til å begynne med et tvistens eple. Ikke minst i Trøndelag. Det kom vel mye av at misjonsprest Schrøeder selv regnet seg som utgått fra «den norske kirke» og vilde nødig underordne seg en så demokratisk institusjon som et misjonsselskap. På årsmøtet i Lade Mf. i 1852 uttalte foreningen seg imot opprettelsen av en misjonsskole da «man fant det inest hensiktsmessig foreløbig å støtte de misjonærer som stod i arbeidet og som hadde misjonsskall». Misjonsskolen ble opprettet under generalforsamlingen i 1858. Det er uten tvil en av de viktigste beslutninger i den norske misjons historie.

De gamle misjonsfolk så det som en hovedoppgave å få gjort misjonssaken til en kirkens sak, en sak som kirken som sådan burde ta seg av. Derfor kravet om bønn for hedningene innlagt i alterbønnen. Derfor kravet om ofring på alteret til misjonen. Kollekt kunde opptas ved utgangsdøren men ikke på alteret. I kretsmøtet i Oppdal 1854 ble vedtatt følgende forslag:

Hovedstyret bemyndiges til å innsende til kongen et andragende om at forbudet mot at misjonsoffer kunde ytes i kirken og navnlig på alteret ved misjonsgudstjenestene opphæves.

Ved møte 1922 ble kretsen todelt:

1. krets: Åsvang, Nidarvoll og Jonsvatnet.

2. krets: Strindheim og Ranheim.

1923: Styret nedlegger sitt mandat. Nytt styre velges.

Foreningens stiftere og noen av dens formenn.

Pastor Nils Arnoldus Carlsen, som er en av foreningens stiftere og dens første formann, er født 1805. Han var i noen år konst. sogneprest til Strinda, kjøpte Catrinelyst og bodde der. Da han senere ble konst. res. kap. bodde han på kapellangården Dalen (nå blindeskolen). Han bestyrte en tid Tingvoll sognekall og ble senere sogneprest til Grytten i Romsdal. Han tok avskjed 1864 og flyttet tilbake til Strinda, der han døde 1866 og er gravlagt på Lade gamle kirkegård.

Et rikt minne bar han meg seg fra stortingsmann Mikkel Grendahls dødsleie på Havstein. Grendahl døde 18. januar 1849. Etterat presten hadde meddelt den syke mannen natveren, talte Grendahl glad og frimodig om den fullbrakte frelse, om nåden i Kristus og håpet om en salig utgang fra livet, så presten glad og forundret utbrøt: «Mine ord blir ringe her». Ikke lenge etter hørtes den døendes siste ord: «Jeg hører sang fra tronen».

Gårdbruker Iver Iversen, Moholt, er født i

Lilleelvdalen i 1789. Fra den dagen han som liten gutt av far sin ble båret i en østerdalsmeis opp gjennom Salangsdalen til Bardu i Troms til da han i 1822 kjøpte Moholt gård, hadde hans liv formet seg nærmest som et eventyr. Han hadde kjent fattigdommens knugende trykk i barneårene. Den store Ofsen, storflommen i Østerdalen i 1789, hadde gjort levevilkårene for mange ytterst vanskelige. Vegen gikk til Bardudalen. Han hadde levd nedgravd i en jordgamme på Bardujordet sammen med far og mor og 4 søsken, mens faren, Iver Halvorsen, slet med bureising, nydyrking og husbygging, men han hadde også sett at trofast ærligt strev gir rik lønn når viljen til oppdrift og pågangsmot er der. Da familien senere flyttet til Finset i Reisen, begynte det å lysne med utkommet. Hans søster Siri (Sigrid) ble gift med den kjente forretningsmann Henrik Mathiesen som drev stor forretning i Balsfjorden og senere flyttet til Trondhjem.

Nå ble Iver Iversen sjømann. I flere år seilte han med «Prøven», en av sin svoger H. Mathiesens seilskuter, og det var nok der han sparte sammen den kapitalen som senere satte ham istand til å kjøpe den 500 mål store Moholt gård.

Om hans åndelige gjennombrudd og hans liv og virke forøvrigt henvises til O. L. Gjønnnes: «Misjonsliv i Trondhjem og Trøndelag». En høvdingeskikkelse var han, åndelig som legemlig, men mild og smålåten, en lysbringer i og utenfor sin bygd. Hans interesse og arbeide for alt kristelig livs vekst var enestående. Samtiden ga ham det vakre skudsmål: «Hans ord var lov».

Iver Mathiesen er sønn av den før nevnte Henrik Mathiesen. Faren er et lysende eksempel på hva en kan drive det til når oppdriften og selvhjelpsviljen er i orden. Han sier selv i en selvbiografi at han begynte å lese da han var 16 år gammel. «Da gikk jeg på Skolen en kort Tid for at forberedes til mit Dåbsløftes Fornyelse. Før hadde jeg ikke engang hørt tale om Skole». Skrivekunsten lærte han i 22 års alderen. «Jeg hadde til denne Tid aldrig taget Pen i min Hånd».

Som Iversen var gamle Mathiesen Hauges personlige

venn, ja, han fulgte Hauge en kort tid på hans reiser og tok del i møtene. Etterat han kom til byen, ble han en kjent og skattet Guds ords forkynner og foretok reiser bl. a. i Trøndelag, Møre, Østerdalen og Målselvdalen. Han drev kjøpmannsforretning i Trondheim. Både han og hans trofaste Sigrid døde 1826 med knapt 2 måneders mellemrum. Iver Iversen har reist et minnesmerke på deres grav. (Heggtveit)

Iver H. Mathiesen er født 1815. Sine foreldre mistet han da han var 11 år gammel, idet både Henrik og Sigrid M. døde i ung alder, henholdsvis 42 og 40 år gammel. Iver Mathiesen ble utdannet for handelen, men slo seg på jordbruket og bodde på Loholt som han kjøpte i 1848. «Han var en kunnskapsrik mann og innehadde mange offentlige hverv». Henrik Mathiesen, litteraten, er hans sønn.

Clemet S. Grendahl er født i Rennebu 1807. Han kom til Strinda i 1836 som eier av gården Selsbak på Byåsen. Etterat være eier av et par andre gårder i Strinda flyttet han i 1870 til Loholt og i 1880 til Dragvoll der han døde 1882. Han var medlem av Strinda formannskap til sammen i 12 år. I eldre år reiste han en del som Guds ords forkynner (vennebesøk) i Orkladalføret, Hemne og Nordmøre. Han sees flere ganger å være valgt som utsending til kretsforsamlingene i Trøndelag.

Esten Steendahl var lærer. I 1841 ble han konstituert som lærer ved Strinda eneste fastskole på den tiden. Den var stasjonert ved Lade. Han bodde på skolen. Hans ettermann i posten ble J. A. Høyem som i 1859 ble klokker i Malvik. Esten Steendahl ble senere lærer i Leren distrikt.

Ole I. Soelberg må videre nevnes. Sammen med Mikkel Grendahl var han stortingsmann i periodene 1833 og 1836. (Bondestortinget). I 1836 ble 3 forslag om opphævelse av konventikkelplakaten forelagt stortinget. Det ene av dem kom fra O. G. Ueland og O. Soelberg. Plakaten ble opphævet i 1842 etter at kongen i forveien hadde nektet sanksjon 2 ganger. Dermed var retten til fri lekmannsforkynnelse endelig fastslått.

O. Soelberg var en tid bygdens ordfører og bodde på Rotvoll.

Lade misjonsforening har havt den lykke å se mange framskutte menn på formannsplassen i disse 100 år. Mest kjent er kanskje sogneprest Bernhard Ludvig Essendrop, hvis navn går igjen i protokollen fra 1851, da han tiltråtte som sogneprest, til 1864. Han var født 1812, sogneprest til Baklandet 1847, og til Strinda 1851, stiftsprost i Trondhjem 1875. Avskjed 1883. I 1862 til 1866 og 1871 til 1882 satt han på stortinget, hvis president han var fra 1874 til 1882. Essendrop var en utmerket geistlig taler og en helstøpt personlighet. Der går ennå frasagn om hans kvikke replikker og hans slagferdighet. Et eksempel: Han⁴ irettesatte engang en strinding (la oss kalle ham Per) for hans drikkfelighet. «Du må slutte med den der drikken din, Per», sa presten. «Forstår du da ikke at glasset er din verste fiende?» «Men står det ikke skrevet at du skal elske dine fiender», sa Per. «Ganske vist, min gode Per, men det står ingensteds skrevet at du skal sluke ham».

Essendrop døde 1891. Hans bror var den kjente kirkestatsråd og biskop C. P. P. Essendrop.

Av andre kjente og kjære teologer som har innehatt formannsstillingen i lengere tid, må nevnes:

Res. kap. Brian Smith, formann i 12 år. Sogneprest Søren Swensen 5 år. Sogneprest T. Castberg 11 år.

Av mere kjente lekmenn merker vi oss:

Ole Kallem som en tid bodde på Lia, Oppstrinda, Faste Svendsen som bodde på Strinda i 1890-årene.

Formenn.

Pastor N. Carlsen. Cand. teol. P. Widerøe. Sogneprest B. Essendrop. Emissær Ole Kallem. Gårdbruker O. Utler. Gårdbruker O. Hoel. Gårdbruker Landsem. Emissær Faste Svendsen. Lærer J. Evensen. Pastor Br. Smith. Sogneprest Søren Swensen. Sogneprest T. Castberg. Gårdbruker O. Grendahl. Gårdbruker Ellef Solem. Gårdbruker Jacob Iversen. Gårdbruker Lars Evensen. Gårdbruker Anton Alstad.

Lærer P. Husby. Gårdbruker Klaus Husby. Gårdbruker Anton Gomo.

Styret består for tiden av: Jacob Iversen, P. Husby, fru Valborg Husby, Johan Hagen og fru Johanne Grendahl.

En må minnes Vår Herre Jesu vakre bilde om sennepskornet når en tar et oversyn over arbeidet i de forløpne hundrede år. Misjonsarbeidet begynte på Strinda med en forening omfattende Strinda, Malvik, Hommelvik, Mostadmarken og Bratsberg. I dag er der bare i Lade sogn 2 mannsforeninger, 12 kvinneforeninger, 1 U.K.F.-forening og 4 barneforeninger. Den samlede misjonsinntekt i 1947 utgjorde kr. 8872.36.

Av kretsmøter er såvidt vites bare 1 holdt på Strinda (Moholt) i disse 100 år. Møtet ble holdt i pinsedagene 1922. Dirigenter var Pastor Jon Stene og sogneprest Castberg. Misjonsprest Smebye (Kina) var tilstede og talte over emnet: «Nutidsmisjonens krav og dens gaver til oss». Kravene: Utholdenhet, et stadig rinnende vann for ikke å falle sammen og fortørkes åndelig. Gaven: Den største gave er misjonen selv.

Sekretær A. Forfang holdt foredrag over Gal. 6, 9. Arbeidet med å vinne folkeslag og enkeltmennesker for Gud er vårarbeid. Legemidlet mot trettheten er et nærmere samfunnsliv med Gud.

Gripende virket det da Lars Tronstad, Leksvik, minnet om den da nettopp avdøde kirkesanger Strand, Leksvik, en av misjonshøvdingene i Trøndelag i senere tid. «Der kom», sa han «to gutter til ham (Strand) en dag. Den ene var sønnen, og han hadde en kamerat med seg. De vilde begge bli misjonærer. Nu er de begge på misjonsmarken», sa Lars Tronstad.

Vi som lever 26 år etter dette møtet, kjenner litt mere til disse to guttene, misjonær Ole Strand og misjonær Ole Kopreitan. Begge er de gått heim til hvilen hos Gud etter å ha satt uutslettelige merker etter seg i Madagaskars kristenliv, den første bl. a. som tilsynsmann i Madagaskars Indland, den andre bl. a. som prestelærer i Ivory.

«Jeg går». Det var Ole Strands siste ord da han dødstrett og i feberhete lå og ventet på dødens komme i Tananariv 1941. «Jeg går». Det var innholdet av hans avskjedsord da han sa farvel til mor og far og satte kurs for Madagaskar.

Jeg går. Jeg går i Jesu navn til arbeidet i Herrens vingård. Jeg går — — i Jesu navn til hans hvile, nå da jeg ikke orker mer.

Jeg går. Disse ordene er hovednøkklene hvorved portene lukkes opp til den verden som står når alt annet faller: Guds rike og dermed til livets egentlige rikdomme. Det er bare spørsmål om et villigt sinn.

I Lade misjonsforenings hundreårige historie har det nok vært både modningstider og tørketider. Men alltid var det også der kvinner og menn som var villige til å gå ut til arbeid på livets torg. Og Vår Freiser, som har lært oss å be: Lat riket ditt komme, han har vært med og velsignet gjerningen. Det vi nå trenger, er unge, friske, virkelystne krefter, ungdom som med friskt initiativ og pågangsmot kan ta fatt, når vi eldre må innstille.

Må unge, åndsfulle kvinner og menn stille seg villig fram til tjeneste i foreningen i de dage som kommer.